בסוד שיח

"לחת לכל בת אפשרות לשרת במקום האופטימלי עבורה"

אין ספק כלל, כי אם מנכ"ל "בת עמי", הרב משה קלין, היה משתתף במחזה בעניי השחייה באולימפיאדה, הוא היה זוכה בכל המדליות, בכל המגנונות.

לכתן במנכ"ל "בת עמי", עם הגולה שבה מיתגנים כל הגורנים בציונות הדתית, כשכבעי שכל גוון מבקש להדגיש את הצבע שלו: עם מגניזות תורנית-ציונית שלה היבטים מזרחיים ומתנגדים בשאלת השירות הלאומי; עם בנות הבאות מרבדים שונים במתוך הדתי-לאומי; עם תזרות קשה על בנות המבקשות להתגבר לשירות לאומי בין מסגרות שונות; עם גרעונות כבדים ביותר שהצטברו משנים עברו – במציאות שכואת, רק שחיין רב תושיה יכול לשרור.

הרב משה קלין המכהן כרב שכונת כפר גנים בפתח־תקוה, הגיע, כידוע, לניהול "בת עמי" מאולפנת "צפירה" שבראשה עמד ומסגנית ירח מרכז ישיבות בנ"ע. מאשדיו ניסיון חינוכי עשיר עם בנות בגיל תיכון, ובכל זאת "בת עמי" היא סרנדה קצת אחרת, במיוחד בשביל ראש אולפנה ותלמי הראה עצמו מחייב להגזרות היוצאות מבית מדרשם של הנר"א שפירא שליט"א והגר"מ אליהו שליט"א. הפרסום ב"הצופה" לפני שבר עיים ולפני שבוע, אינו מקל על חיין מאין סוף בחינות.

ובכל זאת, הרב קלין מאמין, כי בחיות הגבולה האומרת מאחריו, יעלה בידו בסופו של יום, לייצר מרחב שיניח את דעת הרבנים, ההורים ובנות השירות עצמן.

הרב קלין מאמץ כמתבן וכלשונו את תקנת הרבנות הראשית בכל הקשור לסוגיית השירות הלאומי. עתה כל האפרגיות שלו מתרכזות בעיצוב הכיוון החינוכי של הבנות "תרגש המר־כזי הוא לתת לכל בת את האפשרות לשרת במקום האופטימלי עבורה".

הרב קלין שכר לצורך זה את שירותי מנעלי "תל אינשר נשיונל", תקציב של מאות אלפי שקלים מושבת למטרה זו. התאמת הבת המתגרבת לתפקיד הייעודי לה.

לכל בת ב"בת עמי" יש את מספר הטלפון של הרב קלין ובכל עניין והבר היא יכולה להדגיש עצמה ופשפית למנות אליו ישירות בנושא המעסיק אותה. וישנו הקו הפתוח שב־"בת עמי" דברים אמונה". בן תהרב, צביר ונערך יחסב במשרדי "בת־עמי" וכל עיסוקו ליחי רוחני צמוד, רב־היקפי, של בנות השירות הלאומי. לכל אחד השירות – ספרים, ימי עיון והשירות תר־רגים כדי להליך את המעשה הזינוקי אצל בנות השירות הלאומי בשטחים המיוחדים, וכך להבטיח את יכולתן להתמצד דד עם הבעיות "האקולוגיות" בנות הקשתנו.

אומר הרב קלין: "אם נאמר לא לשירות הלאומי ולא לשר־רות בצה"ל אני חושש מאוד שהבנות, בחלקן, יחזרו לסרב ללא של הצבא. לעומת זאת, במסגרת הנוכחית, אנחנו מוכנים לקבל כל עצה והבוחנה מפי תלמידי חכמים שבחור והראי מפיו של הגר"מ אליהו שליט"א. ומעבר לכך: קיימים ארבעה משר־דים אחרים, הללו נותנים לרכזיות את כל הלוגיסטיקה. הגרד־שת כדי שתוכלנה לבקר את בנות השירות הלאומי במקומות מגוריהן ולענות למבוקות שלהן. מרוכז ברכזיות שון רבניות יחידות ושוכרות, יראות־שמים ומודעות לאפשרות שעל כף־פיזן".

באוזנה קם פרדום חשיבה של ראשי אולפנות ותיכונים, שמסרתו למחן רבי יום ביומו, מה ניתן עוד לעשות למען בנות השירות הלאומי ולבבש החלטות אמיצות כאשר הרבר נדרש.

כדבע מבקש הרב קלין, שכל הנוקא הזה של השירות הלאר־מי יירד מהכותרות והדיון העניניני יתקיים במסגרת המתא־מות עם נכונות אמיתית לקבל כל ביקורת בונה, "שרחי בסופ של דבר כל המטרה היא לתרום לכלל ישראל".

"איסור שמירת נגיעה"

ראש ישיבת ההסדר בפתח־תקוה, הרב יובל שרלו, כותב ב"דעים" האתרן המוקדש לחדש האירגון, במאמר תחת הכו־תרת הג'ל כדברים האלה: "בבני עקיבא נוצר מונה הלכתי חדש: 'שומר נגיעה'. מונה זה מסמן את מי שהולך על־פי הזל־כה בתר קבוצה וחינה, ובעצם קבועתו הוא מלמד, כי מדובר בחדיש ולא בנורמה... על כן, אין להשתמש במטבע לשונית זו, אף שכוונתו (של המשתמש) לטובה ולהגדיר את עצמו ואת חב־ריו כבאמנים לדבר ה', חו התביעה שאנו תובעים מעצמנו הוד כות להיות שותפים בה.

"דווקא אנחנו כמי שורשנו על דגלנו את החברה המעורבת הצנועה, חייבים לבער את השימוש במונה זה מתוכנו. הער־דיאולוגיה של החברה בה שותפים בנים ובנות מבוססת גם על ההנחה, שחברה זו אינה מותרת את יסודות הנגיעות. היא שמה לה לקו גבול ברור בין שותפות מחברה לבין מגע פיזי. בין חברה כה קיימת אחריות קלות וחלוזל לבין חברה שהיחסים בין המי־נים משמשים מוסת חרגם לחברה צנועה. הגדרה ההולכים על־פי ההלכה בקבוצה חריגה, מסילה צל כבד על כל חדכה של בני עקיבא בתוחם זה. רק מי שיניף את דגל החברה המעורבת הצ־נועה יוכל לטעון לחיובה של חברה זו. בין אם כדיך בי־עבר במציאות ומגינו בין אם והא סבור שזה מלכתחילה. ברם, אם הוא עצמו לא חי לאור האידיאלים שלו עצמו, חי הוא צבוע ומזויף ואינו ראוי להעלות דגל כלשהו.

"על כן יש לבער את השימוש במונה זה, ולא לומר עוד 'שומר נגיעה' ובמקומו שלא לומר רבר שהוא חילול השם נמוד: 'לא שומר נגיעה'. אסור לנקוט עוד במונחים אלה, ובמקו־מם שלא להיות בין אלה שאינם הולכים בדרך התורה...".

אלה עיקר מסרינ של הרב שרלו. רבריט חשובים.

ובכל זאת אמרו חז"ל אין אפוטרופוס לעריות, ומעניין מהי עמדתו של הרב שרלו, אמן הניסוח בכתב ובע"פ, להבדיל רוב ציבור המרדיכים בבני עקיבא, לקיים לשחוט את 'מי העין שלהם במסגרת נפרדות?

מנכ"ל בני עקיבא, מרדכי יוגב, חושש – כך אני מעריך – לפקח עמרה ברורה ושמבית בעניין זה שבא יוכה אנשות על־ידי ה'סודרן אחראי־זכוב' המצדרים בחברה מעורבת מלכתחיל־לה. אבל, הרבנים ובתוכם הרב שרלו, מתי יישמע קולם, לבאן או לשאן, בשאלת ההפרדה של מאות המדריכים?

ומעיד אני על עצמי, בבחשה ובחישה, כי בביקורי הראשון (ובחמישית) במניף "בני עקיבא" ירושלים, נבשלתי בים של לאר רים, במשחקי "אמת או חובה" ו"סלולה", וסרנא הארצה הר־הא, האמינו לי, שנת תשס"ב אינה שונה מתשס"ו, בלשון זהי־רה מאוד, ורחשת תשס"ו – היו נקיות יותר מרחשת תשס"ב.

נרי"ה האחד

כותב ל"הצופה" מיכה קליין וקריית אונו, בנוגע שכתב אמנה בכתר הראשו

מחשקיב יום הזכרון לשואה הרב משה צבי נריה זצ"ל, שבו תלו בי רבי שות הכאב בעת שקראתי את המאמרים מכתב השותר של הרב נריה זצ"ל, בעיתונכם בקיץ האחרון. מנחמת־לבי שלם קילומטר רשימות רבנים שנכ־תו מדבשות אלו.

כאן נכנו ארץ האלוקים/יאבר שרעלים מחשכי בינותם/
תרשות אחת לו בעולם שכוס הנבורה/או יחשות ואחרות: תשים קרקעה/
ויברו, מתבנו, תברוך הצות/של עתנו הנכסה לא עלו במעללות/
אבן לאבן בניתם, ובכח היר אחיר/שלשות תורה ועבודתה שאשעה תחיר/
במבלות נעשם והארות/יתחשבו הירנות למל נעך הנעורה/
שחיה לשורה בישה בפלה/מלוכני אחשבת ר' תורתנו תעמו בעירנה/
כאבוקה אחת לה שלהבות רבות/בוער, לבן האשכים בשרשה נראות/
אש אחת היא – בוהיה רבים שאש בזו מאורה לתורירורים/
חשו לבם קבצני בנרמעילה/חבו בחיל לתורתנו ושקלו/
אנחי היה, ותורתה תחיה/אחר היה ושמו נריה/

היתר לסטודנט

כותב יוני אורנשן מרב. אכסנת

"מאוד הופתעתי לראות את התייחסותכם הקרה במיוחד כלפי הרב שך זצ"ל, מנהיג הציבור הליטאי ראש הישיבות. המשמר היחיד שמצאתם בו עניין והוא, הנסיון של היתנו כמעט ראש ישיבה וב"דיעה לכנסיה לכך, האם יש צורך כל כך גדול להביא את השיחה המתנגדת של הרבי מלובביץ' זצ"ל ל"נאום השפנים" (שדראי לא הוטיפה אמרה רבה לרב שך בקרב קוראי "הצופה") מרי בתנם ימי השבעה?

אני בטוח שמתוך אלפי הסיפורים המופלאים שכותבו על הרב שך במשך ימי השבעה, יכולת לובא מעשה שהיה נתון אחד חיש לאלה שה־כירו רק את הפן הפוליטי של הרב זצ"ל. החסד, החום והאהבה שהעניק כלפי כל אחד.

מחרב רן טגל שליט"א שפעתי פיסה על בחור דתי מאוניברסיטת בר אילן, שבא להתייעץ עם הרב זצ"ל לגבי חברתו, שרצה לבוא עימה בב־ריח הנישואין. הבחורה הסכימה־להתגייר על פי כל חוקי התורה חין מכי־סי ראש. הרב זצ"ל הבין מהשיחה שהבחור כבר נפרד מהבחורה בגלל עניין זה וחזר אליה שוב כמה פעמים. הרב אמר לו להתחתן איתה למרות חסרון זה ושבשמר־הזון יגמה לשרל אותה להשתגות.

כשנשאל הרב כיצד תתיר לו רבר זה, אמר הרב שחבין מהשיחה עם הבחור, שגם אם יאמר עליו להתחתן עם הבחורה הוא לא ישמע לו, ויוד צדי מצב גרוע יותר. הבחור ידגיש שכבר הפרה את רצון התורה, וכיוון שהוא כבר "שרף" – יקל לעצמו בעוד רברים. אולם, עכשיו, שנהא על פי פסק של גדול הדור ימשיך לשמוע בהמשך הלאי גם יצליח לשדלה.

חושבני שפסיפר מעין זה היה מועיל יותר לקראי העיתון וגודם נחת רבה יותר לנפשר".

אוויר העולם הזה

בפסף ימיו של המגיד הזך מטרסיק זי"ע, כשעיה שהיה כבר חלש ומאוד – היה הנר בין בניו לשרתו. באחד השבתים או הלילות, בעת ששימש אותו בנו הצ"ח רבי מרדכי מקוזמיר זי"ע, הוא עשה את כל הפצטרך, ומשר סיים – סנר את רלת הרדו של אביו, המגיד מטרסיק, ויצא לחדר סמוך.

לא עבר זמן רב ורבי מרדכי שמע בקשות ובעיות מוזרות של אביו, ולא היה זה קולו הטוב של המגיד מטרסיק.

תמה רבי מרדכי מהיכן נבנס לחדרו של אביו מי שבנהם, והר הכל סנר על מנעול וסריות.

הבין רבי מרדכי שאין הרברים פשוטים ונמנע מלפתוח את רלת חדרו של אביו, כדי לראות מי הוא האדם המסתורי. למחרת שאל את אביו: אבא, שמעתי בלילה בניחות נבקשות מה זה היה? השיבו האריך אפיר לך. אמי ע"ה נהגה לחבוש על ראשה "שטריין טיכלי" (מטפחת הדקה), שחיי משבצות בה אבנים טובות ומרגליות. וקרה, לאחר שהלילה את נרות השבת עדיין עמרה והגה בראש האילנות השמש בצבצה באחדן אבנים טובות. ומאחר והיא נסתלמה שחר אחר שקבל מרדכי, ומאותו אחר הלך לו השחר כמה פסיעות. כעת, דנו אחחה על מלאכת "מחשר", הנם שלא היה בזה אלא "ערבא" בעלמא, רבר של מאה. פסק לה בבית־דין של מעלה לבחור, האם רצונה להיות בניהנום למחצית השעה או לירד לעולם הזה מעט. בזוה אמר ע"ה לחיות קצת במה־צדו, ובאה ושחצה לי־רי. אותן נניחות ובעקות היו מספר שלא יכולה היתה לסבול את אחיר העולם הזה.

אמר רבי מרדכי מקוזמיר: ראו נא היא היתה אפל אבי, המגיד מטרי־סק, קדוש עליון, אפי־על־פיכן לא היתה יכולה לסבול את האחיר של העולם הזה.

האת זה פיפר הצ"ח ומקובל רבי עקיבא רבינוביץ שליט"א במנצפ"ק האזרונה בעת סעירת "שלוחי מלכה", והמברים מלאניט.